Nieuwsbrief Schaakacademie Apeldoorn 24 – 11 mei 2016

De nieuwsbrief bevat berichten over Schaakacademie Apeldoorn en divers schaaknieuws.
Redactie: Karel van Delft. Nieuwsbrieven staan ook op www.schaakacademieapeldoorn.nl.
Mail karel@kvdc.nl voor contact, nieuwstips alsook aan- en afmelden voor de nieuwsbrief.

NK jeugd ABC Rotterdam.

Inhoud

- 24e nieuwsbrief Schaakacademie Apeldoorn: niet altijd compleet
- Stertraining: leren van snelschaken op internet
- Schaakschool Het Bolwerk: dolle toren en nog veel meer
- Geslaagd tiende jaarlijkse schoolschaaktoernooi in Het Bolwerk
- Verslag NK jeugd ABC in Rotterdam
- Verslag NK jeugd D Rijswijk
- Hofstra verslaat Beerdsen in snelschaakbarrage om OSBO titel
- Schaakexpressie: hoe pak je het aan
- Presentatie Solitaire Chess op De Prinsenakker
- Schaakwoordzoeker
- Afek composing jubilee tournament
- Onderzoek schoolschaken education commission European Chess Union
- Drie Philidor stellingen
- Delen van schaakpartijen via een site
- Nalimov eindspeldatabase
- Quote GM Yasser Seirawan: 'If you are attacking invite all your pieces to the party.'
- Kalender

Bijzondere tactische combinatie
Nepomniachtchi, Ian - Sjugirov, Sanan, Russisch kampioenschap 2016
https://chess24.com/en/watch/live-tournaments/russian-team-championship-2016/5/2/1
Zie ook: www.chessgames.com/perl/chessgame?gid=1820976 met mogelijkheid pgn te downloaden

24e nieuwsbrief Schaakacademie Apeldoorn: niet altijd compleet

Deze gratis nieuwsbrief bevat berichten over Schaakacademie Apeldoorn, Apeldoorns schaaknieuws en divers schaaknieuws.
Het nieuws van buiten Apeldoorn betreft vooral schaakeducatieve en psychologische onderwerpen.
De nieuwsbrieven staan op www.schaakacademieapeldoorn.nl. Wie zich aanmeldt als abonnee (via karel@kvdc.nl) krijgt mails met een link naar de meest recente nieuwsbrief.
Op de site kun je partijen uit de nieuwsbrieven in gameviewers naspelen en als pgn-bestand laden.
Diverse lezers leverden een bijdrage aan deze nieuwsbrief. Tips en bijdragen zijn welkom.
Er zijn nu 187 abonnees. Een link staat ook in de Facebook groep Schaakpsychologie (540 leden) en op de FB pagina van Schaakacademie Apeldoorn. Ook sturen diverse clubs de nieuwsbrief naar leden.

Hoe compleet kun je zijn in deze nieuwsbrief? Soms mis je iets.
In de afgelopen nieuwsbrief stond een lijstje namen van Stertrainingsdeelnemers die deel zouden nemen aan het NK-jeugd. Daar ontbraken de namen van Marrit Adema en Jelmar Roothaan.
In het OSBO kampioenschap eindigden Hotze Tette Hofstra en Thomas Beerdsen gelijk. Op 11 april is er in Bennekom een snelschaakbarrage om de titel geweest. Hofstra heeft die gewonnen.
Als we iets vergeten, komen we er een volgende keer op terug. Tips van lezers blijven welkom.

Illustratie uit het boek 'Schaaktalent ontwikkelen'. Printscreen van partij van Thomas Beerdsen (7 jaar, rating 1284).

De tiende Stertraining is 22 mei van 12 – 17.30 uur (openingenstudie met rapidtoernooi).

Stertraining: leren van snelschaken op internet

Tijdens de Stertrainingen krijgen deelnemers allerlei studievaardigheden en adviezen aangereikt. Deels publiceren we die in deze nieuwsbrief.

Vooraanstaande trainers van de Russische schaakschool meenden vroeger dat je oppervlakkig gaat schaken als je veel snelschaakt.
GM Loek van Wely vertelde 25 jaar geleden al dat snelschaken een prima manier is om openingen uit te proberen, nieuwe ideeën op te doen alsook om concentratie en besluitvaardigheid te trainen.
IM Merijn van Delft meldde onlangs in een trainingsverslag van de Apeldoornse Stertrainingen: De meeste mensen zijn het niet gewend om zich bij het snelschaken goed te concentreren. Alleen als je snelschaakt met de dezelfde intensiteit als dat je echte partijen speelt, heb je er qua training iets aan. Verder is snelschaken natuurlijk een leuke manier om veel ervaring te verzamelen (mits je achteraf kijkt wat je fout deed).'
Als je efficiënt en effectief wilt leren, moet je 'actief leren'. Dat wil zeggen kennis, inzichten en ervaringen actief verwerken.
Daardoor begrijp je het beter, onthoud je het beter en kan je het later beter toepassen.
Actief verwerken van informatie kan op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door een samenvatting te maken, een mindmap, rijtjes trefwoorden op te schrijven, vuistregels te formuleren, een dagboek bij te houden of 'jpegjes' te maken.
Jpegjes zijn prints in jpeg-formaat die je van een schaakstelling maakt. Dat kan in Fritz en ChessBase met een enkele druk op een knop. Je kunt in de stelling ook gekleurde pijlen maken. In de naam van het jpegje kun je de essentie van de stelling in een paar woorden weergeven. Zo dwing je jezelf tot nadenken over een stelling. Dat leidt tot inzicht. Als je het niet kan vertellen, begrijp je het niet.
Na een partijtje snelschaken op internet, kun je nagaan wat er goed en verkeerd ging. Je kunt het partijtje vervolgens opslaan en met een engine (schaakprogramma) bekijken. Van cruciale

momenten kun je een jpegje maken. Je kunt ook openingsvarianten aan je eigen openingsfiles in een databank toevoegen.

In het boek 'Schaaktalent ontwikkelen' (auteurs Karel van Delft, IM Merijn van Delft) staat over dit onderwerp een tekst, die hieronder is weergegeven (blz 90: B5.2).
Deelnemers van de Apeldoornse Stertrainingen hebben het boek 'Schaaktalent ontwikkelen'.
Voor een preview zie: www.schaaktalent.nl/index.php/boek-schaaktalent-ontwikkelen.
Er is ook een ebook versie: www.schaaktalent.nl/index.php/ebook-schaaktalent-ontwikkelen.
Bij de tekst staat een voorbeeld van een stelling van Thomas Beerdsen, die toen zeven jaar was.

B5.1 Databases met eigen partijen en stellingen opbouwen

Een schaker die zichzelf wil ontwikkelen dient zijn ervaringen in eigen partijen grondig te verwerken. Het is erg nuttig om gespeelde partijen in een database in een computerprogramma op te slaan en bij zetten in woorden en varianten commentaar te vermelden. Dergelijke geannoteerde partijen leiden tot onderzoek en zelfreflectie. Ze bieden bovendien goede aanknopingspunten voor bespreking van partijen door een trainer. Naast het aanleggen van een database met eigen partijen is het ook nuttig om een eigen stellingendatabase op te bouwen.
Het komt geregeld voor dat een schaker in een partij een tactische wending mist, een positionele fout maakt of geen plan kan vinden. Dat kan gebeuren in een partij tijdens een toernooi, maar ook in een partij op internet.
De misser kan aan het licht komen tijdens naspelen van de partij in een schaakprogramma op de computer, in een analyse na de partij met de tegenstander of tijdens het bespreken van de partij met een trainer.
Zeker als het een creatieve en/of thematische zet betreft, is het de moeite waard die zet nader te analyseren. Ook is het nuttig om de stelling uit te printen op papier en op te slaan in een eigen stellingendatabase.
Dat een stelling thematisch is, ziet een (jeugd)speler niet altijd. Dat kan echter uit analyse met zijn trainer blijken.
Nadere analyse vergroot je kennis, verhoogt je inzicht in het schaken en breidt je vaardigheden uit.
Door een stelling te bewaren, is die later beschikbaar om opnieuw bekeken te worden.

Herhaling is de moeder van het leren. Door thematische stellingen regelmatig te herhalen herken je soortgelijke stellingen eerder in een partij. Een groot deel van het denken van sterke schakers is gebaseerd op patroonherkenning. Door bepaalde stellingen regelmatig te herhalen raken de stellingen en de kennis omtrent de kenmerken beter toegankelijk in je geheugen. Ook kan blijken dat je de stelling later moeilijk kunt oplossen. Kennelijk heb je hem dan nog niet goed doorgrond en dan is het nuttig er nog eens goed naar te kijken.
Uiteraard kun je pas iets uit het geheugen halen als het er in zit. Door bewust na te denken welke stellingen (en waarom) je in een databank opslaat, worden deze bij gewone mensen beter in het geheugen opgenomen dan wanneer de stellingen slechts eenmaal vluchtig zijn waargenomen.
Als je een bepaald type stellingen of een tactisch motief herkent, kun je rekening houden met de kenmerken en gevaren er van. Een stap verder is dat je de vaardigheid ontwikkelt om zelf dergelijke stellingen te creëren op het bord.
Bovenstaande stelling is uit een internetpartij van de zevenjarige Thomas Beerdsen. Analyse met de programma's Fritz en Rybka bracht genadeloos aan het licht dat de partij direct uit was na de zet 10..Pb4. In de maandagavondtrainingsgroep waar Thomas aan deelneemt is de stelling besproken. Bij die bespreking zijn diverse thematische stellingkenmerken benoemd en zijn diverse varianten uitgespeeld.
Ambitieuze jeugdspelers bewijzen zichzelf een goede dienst door bij iedere partij die ze spelen na te gaan of er een interessant moment is dat in de eigen stellingendatabase opgenomen kan worden.
Door systematisch te onderzoeken en analyseren vergroot je je kennis, inzicht en vaardigheden.
Schaken blijft interessant als je steeds weer nieuwe ontdekkingen doet. Bijkomend voordeel is dat je aldoende de kans vergroot dat je vaker 1-0 in jouw voordeel kunt noteren.

Thematische stellingen

Schaakdenken is voor een groot deel gebaseerd op patroonherkenning, het herkennen van het basispatroon van thematische stellingen.
Een thematische stelling heeft typische kenmerken. Die kenmerken bieden bepaalde mogelijkheden en beperkingen.
Vaak is sprake van diverse thema's die tegelijkertijd een rol spelen.
Op de kenmerken van die thema's wordt een speelplan gebaseerd.

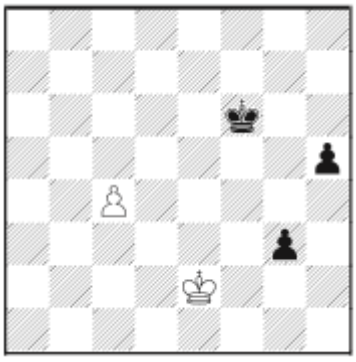

Wit is aan zet. Die heeft 8 mogelijke zetten. Dan is zwart. Die heeft er 10. Dat geeft bij elkaar 80 mogelijke voortzettingen. Elke volgende halfzet wordt het aantal mogelijkheden enorm veel groter. Dat kun je onmogelijk allemaal berekenen. Je zou er gestoord van worden. Patronen, thema's in een stelling herkennen geeft richting aan het analyseren van een stelling en maken van een geëigend speelplan.
In deze stelling zijn er drie thema's:
- de zwarte koning staat binnen het vierkant
- de zwarte pionnen kunnen elkaar dekken
- koning + twee pionnen tegen koning is gewonnen.

Nu gaat het er alleen nog maar om de thema's in de juiste volgorde ter hand te nemen: eerst de witte pion ophalen en dan met de pionnen promoveren en mat zetten met koning + dame. Denken in fasen dus. Soms ook kun je afwikkelen naar een bekend thema. Weer een eenvoudig voorbeeld:

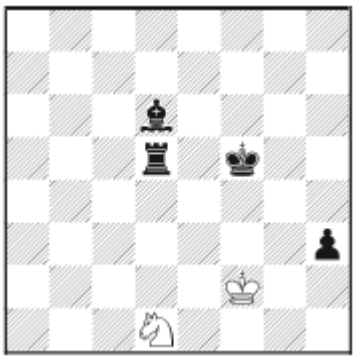

Wit aan zet maakt remise door Pe3+ te spelen. Wit ruilt het paard tegen de toren en er blijft een thematische remisestelling over. De loper is van de verkeerde kleur en als de witte koning naar g2 en h1 gaat, wint zwart nooit.

Het is belangrijk dat een schaker kenmerken van zoveel mogelijk soorten stellingen kent.
Kennen is voor een belangrijk deel herkennen. Wat je niet kent, herken je niet. Met mogelijkheden en gevaren die je niet ziet in een stelling kun je geen rekening houden.
In partijen, boeken en op trainingen kom je dergelijke thematische stellingen regelmatig tegen.
Het is nuttig om ze in een schrift of een database te noteren.
Door thematische stellingen regelmatig te herhalen, kun je in partijen soortgelijke stellingen beter herkennen en creëren.

Dolle toren.

Vince speelt met Lois in zijn eerste training een simultaantje tegen Karel.

Schaakschool Het Bolwerk: dolle toren en nog veel meer
Meer informatie over de schaakschool staat op www.schaakacademieapeldoorn.nl.

De 32e training (11 mei) waren er drie groepjes en negen kinderen. Enkele kinderen waren verhinderd. We hebben weer veel verschillende dingen gedaan.

Groep 1: Video Schaakexpressie bekeken, enkele eindspelstudies onderzocht (Réti, Alburt, Afek), stelling met dolle toren, simultaantje tegen Karel, SchaakMat. Ook site 'Jeugdschaakpagina' van Jeroen Vuurboom bekeken: https://jeroenvu.home.xs4all.nl/schaken (leuk om zelf thuis te doen).

Groep beginners: Twee nieuwe kinderen. Boekje 'Ik leer schaken' 21 bladzijden besproken, site www.schaaktalent.nl (button 'Leren schaken'), geoefend met minigames kat en muizen (dame tegen acht pionnen) en toren tegen vier pionnen. Van Stap 1 hoofdstuk drie 'Aanvallen'. Partijtje gespeeld tegen 'Schaken is cool': www.schaken.wiltsite.nl. Samen met groep 1 SchaakMat gezien en meegedaan aan simultaantje.

Groep 2: Stap 1 hoofdstuk 6 'schaak zetten', partijtje tegen 'Schaken is cool'. Vierde kwartier gekeken van film 'Lang leve de koningin' (www.youtube.com/watch?v=220DHc0Ii2I), 'Hands and Brains', vrij schaken.

Tiende jeugdschaaktoernooi in Het Bolwerk.

Xanthine Bruines-Gerritse.

Geslaagd tiende jaarlijkse schoolschaaktoernooi in Het Bolwerk

Het tiende jaarlijkse schoolschaaktoernooi in wijkcentrum Het Bolwerk op woensdag 4 mei was een geslaagd evenement. Er deden 48 deelnemers mee van de basisscholen De Regenboog, De Zonnewende, Woudhuis, De Bundel en De Vliegenier. Ook deden enkele oud-leerlingen mee.
De organisatie was in handen van welzijnsinstelling Stimenz en namens schoolschaakclubs Xanthine Bruines-Gerritse, Chris Doornekamp en Monique van de Bos.
Op de site van De Regenboog verschijnt een verslag met uitslagen. Zie www.schakenregenboog.nl.
Zie voor een video-impressie: www.youtube.com/watch?v=zfJW97D_rgU&feature=youtu.be.

FM Thomas Beerdsen (midden links zonder Feijenoord shirt): derde geworden.

Dries Wedda.

Jelmar Roothaan (rechts).

Casper Wouters.

Mick van Randtwijk.

Colin Wouters analyseert met IM Stefan Kuipers.

FM Max Warmerdam analyseert met IM Merijn van Delft.

Dries Wedda met IM Merijn van Delft en IM Stefan Löffler, organisator van London Chess Education Conference.

Marrit Adema.

Bas de Boer (links) en Casper Wouters.

PATHENA jeugdschaken ROTTERDAM 29 april t/m 7 mei 2016 NK

Verslag NK jeugd ABC in Rotterdam

Van vrijdag 29 april t/m zaterdag 7 mei vond het Nederlands kampioenschap in de leeftijdscategorieën A (t/m 18 jaar), B (t/m 16 jaar) en C (t/m 14 jaar) plaats.
Gespeeld werd in Topsportcentrum Rotterdam, Van Zandvlietplein 20, te Rotterdam.
Info over het NK en de uitslagen zijn te vinden via: http://nkjeugd.pathena.nl/2016.
IM Stefan Kuipers en IM Merijn van Delft begeleidden tijdens het NK tien deelnemers. Ze verbleven samen in een huis.
Van de Apeldoornse en Stertraining-deelnemers bereikte FM Thomas Beerdsen met een derde plaats in de A-categorie de beste klassering.

Video-impressie 4e ronde 3 mei: www.youtube.com/watch?v=aB8ej-Be8Qo&feature=youtu.be.
Video-impressie 8e ronde 6 mei: www.youtube.com/watch?v=RDhytN8eyWQ&feature=youtu.be.

NK deelnemers die dit seizoen één of meerdere trainingen hebben gevolgd bij Schaakacademie Apeldoorn: Max Warmerdam (A), Thomas Beerdsen (A), Bas de Boer (A), Casper Wouters (A), Mick van Randtwijk (C), Dries Wedda (C), Marrit Adema (C-meisjes), Elmar Roothaan (C).
Uit Apeldoorn deed ook Colin Wouters mee.

Verslag NK jeugd D Rijswijk

Het NK werd van 5 tot 7 mei gehouden. Toernooisite, zie www.haagseschaakbond.nl.
Bij de categorie jeugd deden Stertraining-deelnemers William Shakhverdian, Onno Elgersma, Vadim van Kuijk mee. William scoorde 6/9, Onno 5/5 en Vadim 4/9.
Uitslagen jeugd: www.haagseschaakbond.nl/component/option,com_wrapper/Itemid,533.
Bij de meisjes deed Stertraining-deelneemster Veronique Bogouslavsky mee. Zij eindigde op 50 %.
Uitslagen meisjes: www.haagseschaakbond.nl/component/option,com_wrapper/Itemid,534.

Hofstra verslaat Beerdsen. (foto's Marco Beerdsen)

Hofstra verslaat Beerdsen in snelschaakbarrage om OSBO titel

Het is weer even geleden, maar 11 april won Hotze Tette Hofstra een snelschaakbarrage om de OSBO titel van Thomas Beerdsen. De barrage was nodig nadat beide spelers op 4 uit 5 waren geëindigd.
Zie een verslag van Rini Kreeft op de OSBO-site:
http://osbo.nl/nieuws/2631/hotze-tette-hofstra-persoonlijk-kampioen-osbo

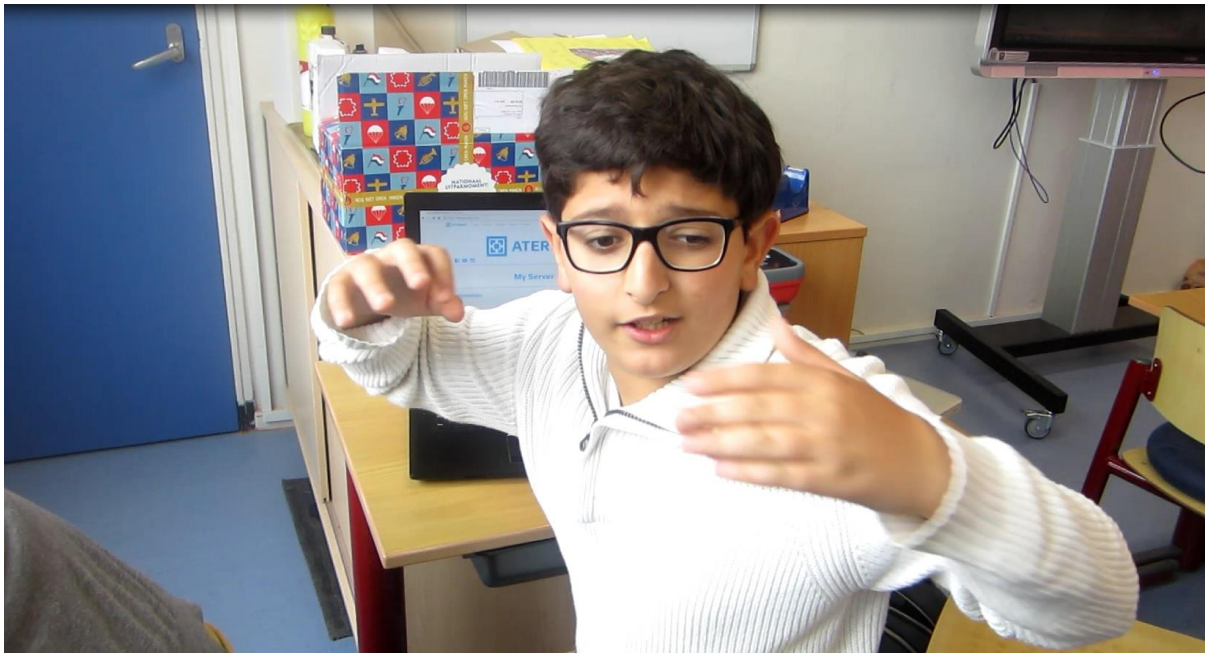

Fadi legt ideeën omtrent schaakkastelen in Minecraft uit. Eerst visie, dan plan, dan uitwerking. Net als bij schaken.

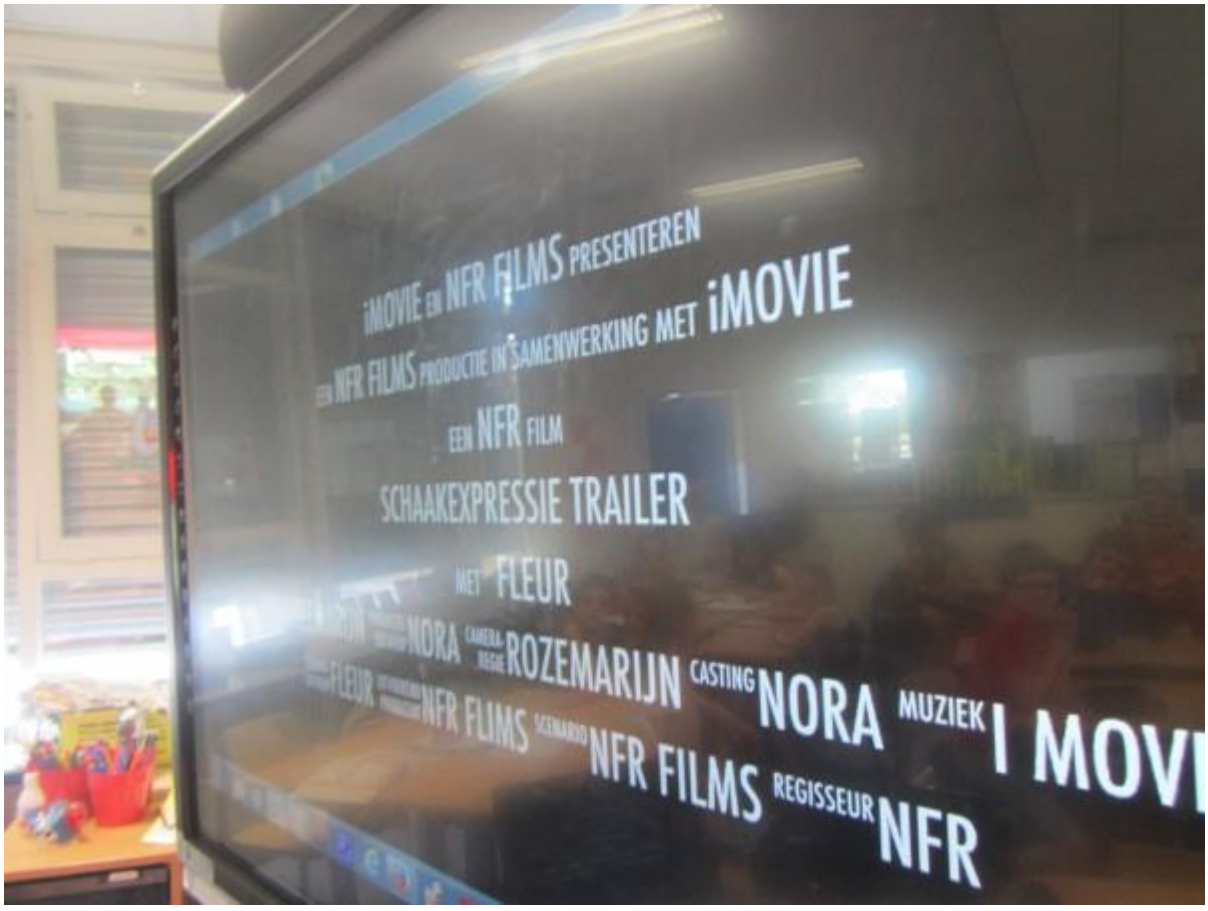

Schaakexpressie trailer over (s)pion 007 van Nora, Fleur, Rozemarijn, De Lettertuin, Ede.

Cineasten Nora, Rozemarijn en Fleur. Trailer: www.youtube.com/watch?v=6eY5fOWc2xg&feature=youtu.be

Schaakexpressie: hoe pak je het aan
Schaakexpressie is het combineren van een schaakonderwerp met een expressievorm.
Door schaakexpressie maak je op een creatieve manier iets duidelijk over een schaakonderwerp.
Schaakexpressie komt regelmatig aan de orde in lessen die Karel van Delft op basisscholen geeft.
Bovenstaande foto's zijn gemaakt op De Lettertuin in Ede.
Hoe je het aanpakt kun je lezen in een tekst:
www.schaakacademieapeldoorn.nl/databank/20-schaakexpressie-hoe-pak-je-het-aan.
Daar vind je ook video's over eerdere projecten.
Wie iets wil doen met schaken en origami kan inspiratie opdoen via:
www.schaaktalent.nl/index.php/databank-schaaktraining/202-origami-schaakstukken.

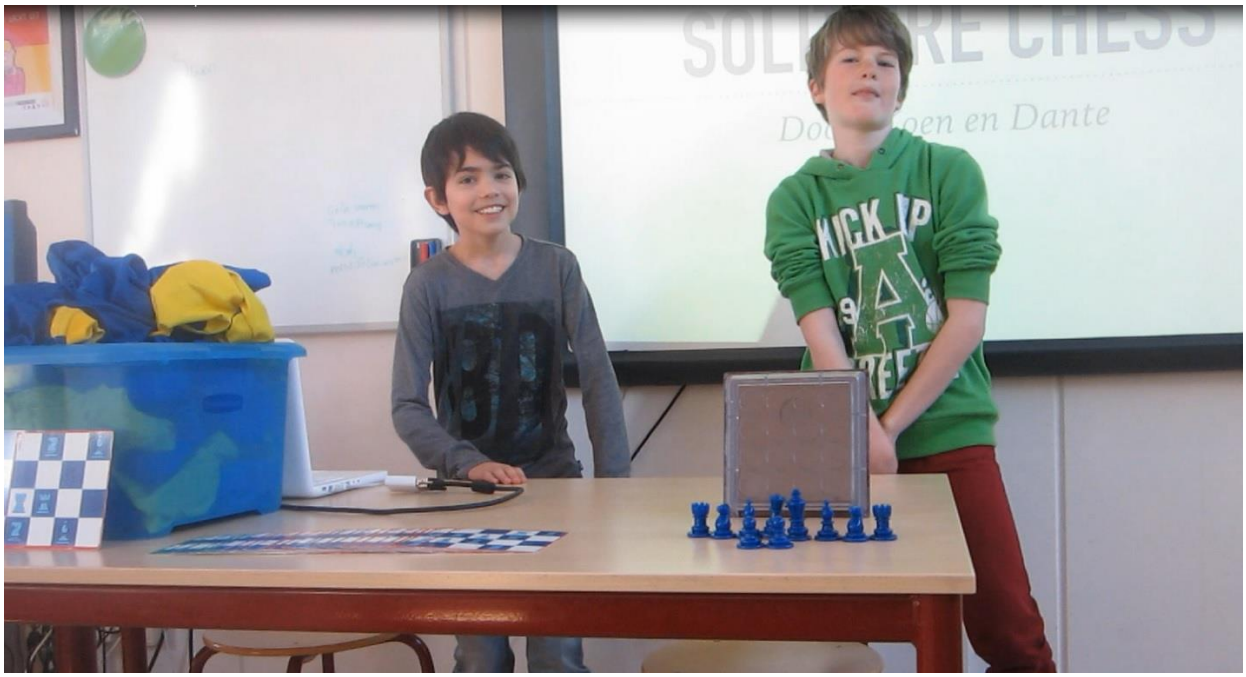

Presentatie Solitaire Chess op De Prinsenakker
Op basisschool De Prinsenakker in Bennekom hebben Dante en Koen 11 april een presentatie gegeven over Solitaire Chess. Klasgenote Yahyah maakte er een video van:
www.youtube.com/watch?v=uQLWjgKYIZw&feature=youtu.be

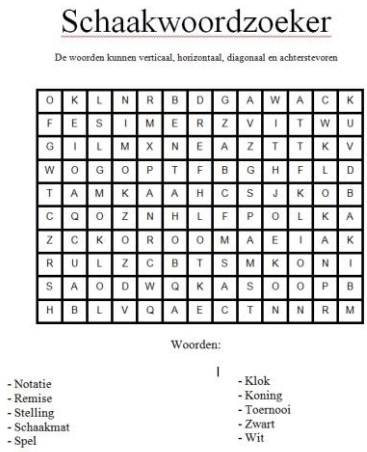
Schaakwoordzoeker

De woorden kunnen verticaal, horizontaal, diagonaal en achterstevoren

O	K	L	N	R	B	D	G	A	W	A	C	K
F	E	S	I	M	E	R	Z	V	I	T	W	U
G	I	L	M	X	N	E	A	Z	T	T	K	V
W	O	G	O	P	T	F	B	G	H	F	L	D
T	A	M	K	A	A	H	C	S	J	K	O	B
C	Q	O	Z	N	H	L	F	P	O	L	K	A
Z	C	K	O	R	O	O	M	A	E	I	A	K
R	U	L	Z	C	B	T	S	M	K	O	N	I
S	A	O	D	W	Q	K	A	S	O	O	P	B
H	B	L	V	Q	A	E	C	T	N	N	R	M

Woorden:

- Notatie
- Remise
- Stelling
- Schaakmat
- Spel
- Klok
- Koning
- Toernooi
- Zwart
- Wit

Schaakwoordzoeker
Een leuk spelletje voor jonge schakers is een schaakwoordzoeker maken. Je schrijft zoveel mogelijk schaaktermen op en die verwerk je in de woordzoeker. Via google kun je woordzoekers vinden.
De woordzoeker in de illustratie is in 2014 op De Prinsenakker gemaakt door Carlijne en Irene.

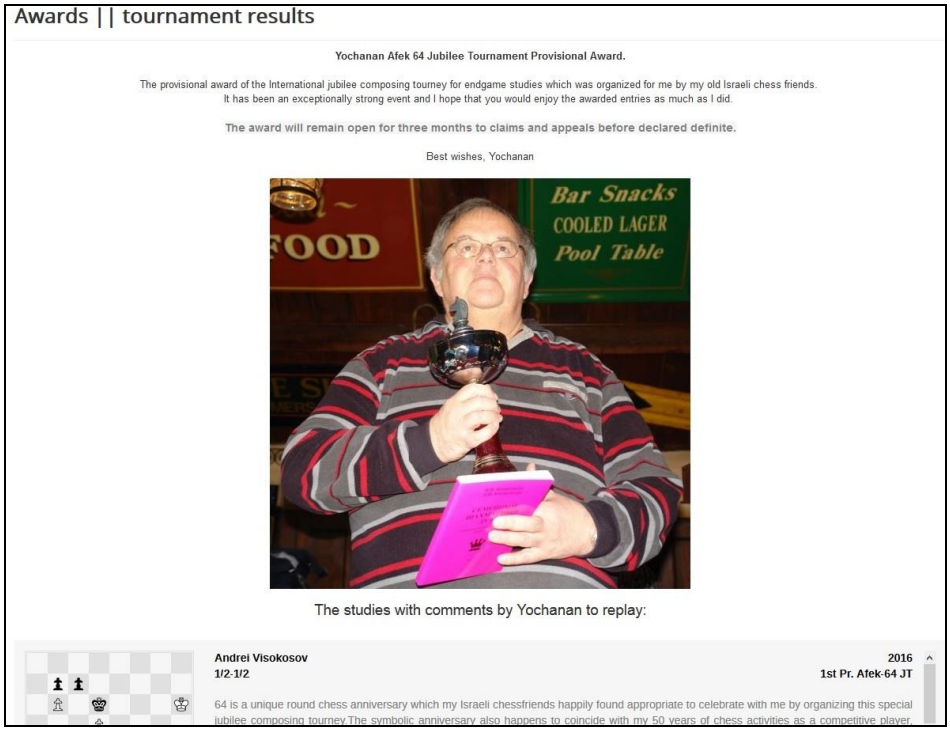

Afek composing jubilee tournament

GM/IM Yochanan Afek is onlangs 64 jaar geworden. Hij woont in Amsterdam. Zijn verjaardag heeft hij in zijn geboorteplaats Tel Aviv gevierd.
Afek is IM als speler, internationaal arbiter, FM in probleem en studies oplossen, schrijver/journalist, organisator en GM in problemen en eindspelstudies componeren. Afek is tevens schaaktrainer. Zijn site is www.afekchess.com. Ook is hij op FB te vinden.
Vrienden in Israël hebben voor zijn verjaardag activiteiten georganiseerd, waaronder een eindspelstudie toernooi. Daar deden 47 eindspelstudiecomponisten aan mee: wereldtoppers.
Op de site van ARVES staat een link naar meer informatie: www.arves.org/arves/index.php/en.
Afek doet zelf verslag: www.arves.org/arves/images/PDF-Awards/Afek-64-JT.pdf.
Naspelen van studies in gameviewers: www.arves.org/arves/index.php/en/awards/323-afek-64-jt.

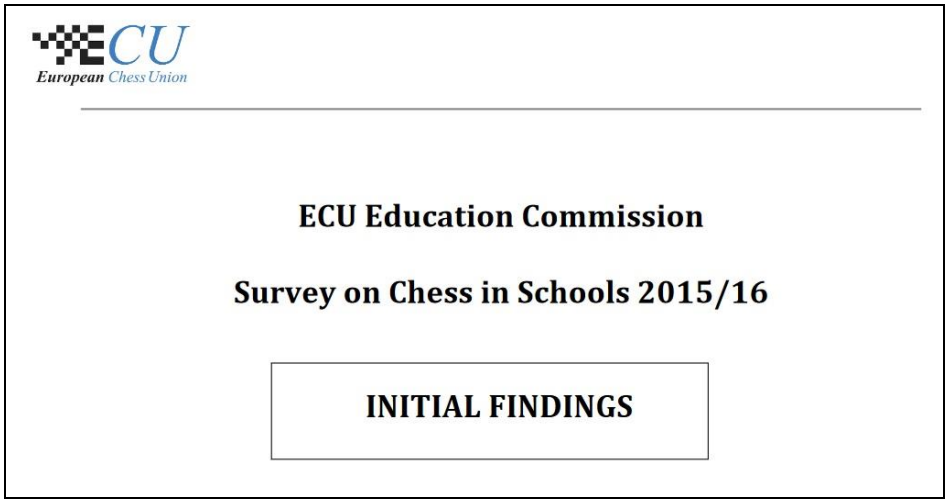

Onderzoek schoolschaken education commission European Chess Union

John Foley meldt dat de educatieve commissie van de European Chess Union een verslag heeft gepubliceerd omtrent schoolschaken in Europese landen. Het verslag is te downloaden: www.europechess.org/commissions/educational-commission/ecu-edu-survey-on-cis-201516-initial-findings

Delen van schaakpartijen via een site

Schaaktrainer Pascal Losekoot bespreekt op zijn site drie manieren om een partij of stelling te verspreiden via Facebook, Twitter of email. Dat is handig als je zelf of een ontvanger van informatie niet over een schaakprogramma met pgn beschikt, zoals bijvoorbeeld Fritz of Chessbase.
Zie www.schaaktraining.nl/het-delen-van-schaakpartijen.

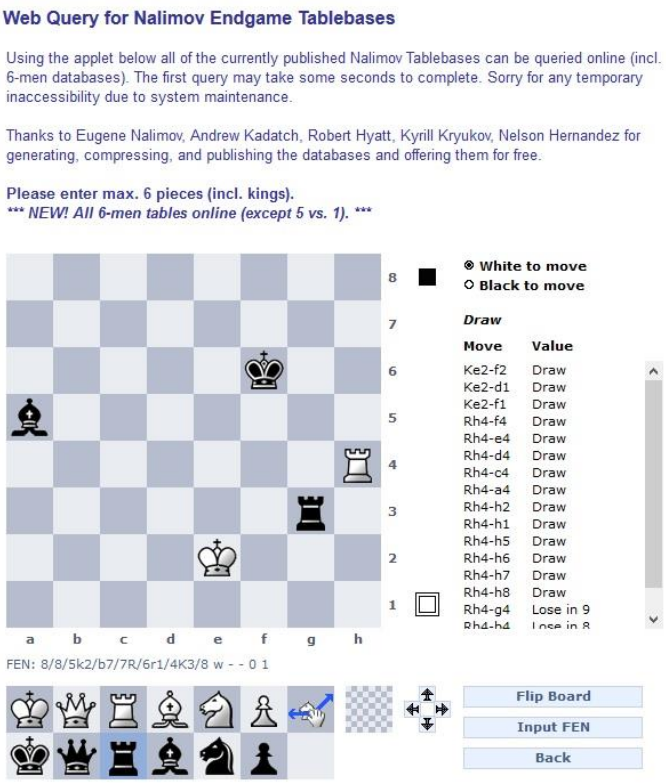

Nalimov eindspeldatabase

Met de Nalimov eindspeldatabase kun je online stellingen tot maximaal zes stukken beoordelen.
Zie www.k4it.de/?topic=egtb&lang=en.

Drie Philidor stellingen
Zie www.chess.com/article/view/the-three-philidor-positions voor drie leerzame Philidor-stellingen.
Zoals ze vroeger in Rusland zeiden: Dat zijn stellingen die ‘every schoolboy knows.’

Quote GM Yasser Seirawan: 'If you are attacking invite all your pieces to the party.'
Seirawan zei dit 28 april als commentator tijdens de ‘Ultimate Blitz Challenge’ in Saint Louis.
GM Garry Kasparov (53) nam het elf jaar na zijn pensionering in achttien snelschaakpartijen op tegen wereldtoppers GM Hikaru Nakamura, GM Wesley So en GM Fabiano Caruana.
Zie https://chess24.com/en/watch/live-tournaments/ultimate-blitz-challenge-garry-kasparov

Op zaterdag 4 juni wordt het SVW jeugdschaaktoernooi gespeeld in Wageningen.
Dit toernooi is het slottoernooi van de Interregionale Jeugdschaakcompetitie (IJSCO) en staat open voor jeugdspelers tot en met 18 jaar.
Toernooivorm: Achtkampen ingedeeld op speelsterkte
Speeltempo: 15 minuten pppp.
Aanvang: 13.00 uur (zaal open vanaf 12.15 uur en uiterlijk 12.55 aanwezig)
Prijsuitreiking: rond 17.15 uur
Prijzen: 4 prijzen per achtkamp, aansluitend de IJSCO-seizoen prijsuitreiking
Inschrijfgeld: 5 Euro, te betalen aan de zaal
Speelzaal De Vredehorst Tarthorst 1 6708 HG Wageningen (0317-411805)
Aanmelden (verplicht!) Vóór vrijdag 3 juni 2016, onder vermelding van naam, geboortedatum, speelsterkte en telefoonnummer.
Aanmelden bij voorkeur via e-mail: jeugdschaakwageningen@hotmail.com of per telefoon bij Frans Bonnier (0317-426363). Aanmelding geldt pas na bevestiging per e-mail!

MuConsult rapid 18 mei http://schaakstad-apeldoorn.nl

Kalender

- Woensdag 18 mei Schaakschool Het Bolwerk
- 20 mei Tweede Schaaknacht Dokkum www.dedonger.nl
- 20 en 21 mei ASV Arnhem vierkampentoernooi www.asv-schaken.nl
- Zaterdag 21 mei MuConsult Apeldoorns Rapid kampioenschap http://schaakstad-apeldoorn.nl
- 20-21 mei Tweede Dokkumer schaaknacht www.dedonger.nl/schaaknacht
- Zaterdag 18 juni Derde NK Conditieschaak www.svlonneker.nl
- Zaterdag 18 juni NK Pupillendag FGH-categorieën www.schaakbond.nl/jeugd/njk/nk-pupdag
- Zaterdag 25 juni Pleinfestival Max Euwe Centrum Amsterdam www.maxeuwe.nl
- ONK Dieren 25 juli – 4 augustus www.schaakbond.nl
- 2-4 september OSKA: Open Schaak Kampioenschap Arnhem

Jeugdtoernooien
Jeugdspelers kunnen ook meedoen aan toernooien voor volwassenen.
Site van De Toren: http://ijsco.schaakverenigingdetoren.nl/IJSCOkalender.html
Site van de KNSB: www.schaakbond.nl/jeugd/jeugdwedstrijdkalender.
Site OSBO: www.osbo.nl/jeugd/kalenders/OSBO-KNSB-kalender1516.htm
Via links vind je de sites van de organiserende verenigingen.

KNSB kalender
www.schaakbond.nl/wedstrijdschaak/kalender/kalender/wedstrijd_summary_view?b_start:int=0&-C=

Trainingsdata Stertrainingen Apeldoorn

13 september, 4 oktober, 8 november, 13 december, 10 januari, 14 februari, 20 maart, 10 april, 24 april en 22 mei.
De eerste acht trainingen duren 3 uur, de laatste twee trainingen duren 5,5 uur (van 12-17.30 uur).

Apeldoornse Schaaksites

Apeldoornse scholencompetitie www.vcsc.nl
Schaakstad Apeldoorn / eFXO Apeldoorn www.schaakstad-apeldoorn.nl
De Schaakmaat www.deschaakmaat.nl
Schoolschaakclub De Regenboog www.schakenregenboog.nl
Schoolschaakclub De Sjofar http://schaakclubdesjofar.nl

Sites van Karel van Delft
Schaakacademie Apeldoorn www.schaakacademieapeldoorn.nl
Schaaktalent www.schaaktalent.nl
Chesstalent www.chesstalent.com
Schaken en autisme www.schaken-en-autisme.nl

Schaken en psychologie
Facebook groep Schaakpsychologie

Artikelen Karel van Delft op site Max Euwe Centrum
www.maxeuwe.nl/index.php/activiteit/columns